

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobkyně: **N. N. B. A.**, st. přísl. Vietnam, zast. zák. zást. N. Q. N., právně zast. JUDr. Matoušem Jírou, advokátem, se sídlem Praha 1, 28. října 1001/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29. 12. 2010, č.j.: MV-66646/VS-2010,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29.12.2010 č.j.: MV-66646/VS-2010 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10.200,- Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Matouše Jíry, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra vnitra, jímž byl zamítnut její rozklad, který podala proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15.6.2010, č.j. OAM-10716-7/MC-2010, jímž bylo podle ust. § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb. rozhodnuto o zrušení povolení k trvalému pobytu a stanovena lhůta k vycestování.

V odůvodnění ministr zrekapituloval průběh správního řízení a k námitkám žalobkyně uvedeným v rozkladu proti prvoinstančnímu rozhodnutí konstatoval, že má za prokázané, že žalobkyně pobývala déle než 12 měsíců nepřetržitě mimo území České republiky nebo jiného

členského státu Evropské unie a splnila tak podmínku pro zrušení povolení k trvalému pobytu. K námitce stran porušení § 3 správního řádu uvedl, že správní orgán není oprávněn ověřovat si informace o zdravotním stavu kohokoliv i na území České republiky, tím spíše nedisponuje žádnou možností, jak takové informace získat o cizincích v cizině. Ministr vnitra dodal, že dle § 52 zákona č. 500/2004 Sb. jsou účastníci řízení povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení a také dle § 50 odst. 2 cit. zákona jsou účastníci řízení povinni poskytovat správnímu orgánu součinnost. Vzhledem k tomu je pak zřejmé, že není v moci správního orgánu ověřit a zjistit okolnosti nemoci bratra cizinky ve Vietnamu a toto měla v rámci součinnosti provést cizinka, a to i s ohledem na podporu svého vyjádření.

Ministr vnitra rovněž poukázal na to, že dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb. se povolení k trvalému pobytu zruší, pokud cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí. Za závažné onemocnění se dle názoru správního orgánu v tomto případě považuje onemocnění cizince, účastníka řízení, a to i takové onemocnění, které zamezí cizinci přicestovat nazpět do České republiky, nebo by v případě cesty mohlo být ohroženo jeho zdraví a život. Podle ministra však rozhodně toto ustanovení nelze vztáhnout na nemoc bratra cizinky, který žije ve Vietnamu v péči své babičky. Jeho nemoc navíc nebyla nijak potvrzena.

Žalobkyně v žalobě uvedla, že je pravdou, že dne 1.12.2008 společně se svou matkou opustila území České republiky a zpět se vrátila až dne 9.3.2010, tedy že její pobyt mimo území států Evropské unie překročil dobu 12 měsíců. Jelikož však v té době bylo žalobkyni 3 roky, byla zcela odkázána na svou matku, která se rozhodla ve Vietnamu zůstat déle a pečovat o svého syna, který onemocněl na zápal plic a jeho život se nacházel v ohrožení.

Podle zástupce žalobkyně měl být zmocněnec žalobkyně vyzván k doložení tvrzení žalobkyně, výzva měla být konkrétní, jasná, s uvedením případných následků nedoložení požadovaných podkladů.

Zástupce žalobkyně namítal, že nebylo postupováno v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb. Měl za to, že ani jeden ze správních orgánů nepovažoval za důležité zjistit skutečný stav věci. Současně odkázal na Úmluvu o právech dítěte, která je součástí českého právního řádu a to především na čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1, čl. 9 odst. 1, čl. 16 odst. 1 a čl. 27 odst. 2.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žaloba nepřináší novou relevantní argumentaci, a proto navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Při ústním jednání dne 9.6.2015 nedošlo k žádným změnám v právních názorech a procesních stanoviscích účastníků.

Ve správním spise se pro danou věc nacházejí tyto podstatné dokumenty a rozhodnutí: Čestné prohlášení matky žalobkyně ze dne 15.3.2010, oznámení o zahájení správního řízení ze dne 9.4.2010, čestné prohlášení obecného zmocněnce matky žalobkyně ze dne 4.5.2010 a jeho doplnění ze dne 25.5.2010, rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 15.6.2010, č.j.: OAM-10716-7/MC-2010, rozklad ze dne 23.6.2010, rozhodnutí ministra vnitra ze dne 29.12.2010, č.j.: MV-66646/VS-2010.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud vycházel z následující právní úpravy.

Podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí.

Z žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že se opírá o skutečnost, že žalobkyně pobývala mimo území států EU déle než 12 měsíců, uvedenou skutečnost nečinila žalobkyně spornou v průběhu správního řízení, ani v žalobě.

V žalobě žalobkyně tvrdí, že v jejím případě byla naplněna výjimka z aplikace tohoto ustanovení, neboť na její straně byly závažné důvody spočívající v nemoci bratra. Tvrzenou skutečnost žalobkyně nedoložila v průběhu správního řízení, dle jejího tvrzení, protože nebyla vyzvána, ačkoliv vyzvána být měla, potvrzení o nemoci bratra (v kopii) dokládá až v řízení o žalobě.

Městský soud v Praze zamítl svým rozsudkem ze dne 19.11.2014, č.j. 10 A 15/2011-68 žalobu, kterou podala matka žalobkyně proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21.12.2010, č.j. MV-66646/VS-2010, kterým jí bylo zrušeno, tak jako žalobkyni, povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb. Předmětný rozsudek Městského soudu v Praze včetně obou správních rozhodnutí byly Nejvyšším správním soudem a to rozsudkem ze dne 12.3.2015 č.j. 9 Azs 306/2014-50 zrušeny. Nejvyšší správní soud pak v odůvodnění mimo jiné uvedl:

„Správní orgány zjistily, že stěžovatelka mimo území České republiky pobývala nepřetržitě od 1. 12. 2008 do 15. 3. 2010, tedy více než 12 měsíců. Stěžovatelka jako důvod překročení doby 12 měsíců mimo Českou republiku uvedla, že na sklonku této doby ve Vietnamu onemocněl její tehdy patnáctiletý syn a že se jej obávala ponechat s vysokými horečkami jen v péči jeho babičky, které tehdy bylo 75 let, proto se synem zůstala do doby, než se zcela uzdravil. Dále dle jejího tvrzení na přelomu ledna a února ve Vietnamu probíhaly oslavy nového lunárního roku, proto pro ni bylo těžké sehnat letenky a mohla se tak do České republiky vrátit až 9. 3. 2010.

Žalovaný a městský soud zastávají výklad pojmu „závažné důvody“ v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, dle něhož se tyto důvody musí vztahovat výhradně k samotnému cizinci, o jehož trvalý pobyt jde, a nelze je spojovat se závažným onemocněním syna takového cizince. S tím se Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Smysl vykládaného ustanovení spatřuje Nejvyšší správní soud v tom, že zákonodárce nechtěl postavit cizince před volbu, při níž by cizinec musel volit buď mezi ztrátou povolení k trvalému pobytu, nebo setrváním v zahraničí nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, drží-li jej v zahraničí závažný důvod, pro který lze objektivně pochopit, že nehodlá či nemůže zahraničí opustit.

Pojem „závažné důvody“ v rozebíraném ustanovení zcela jistě musí mít souvztažnost k cizinci, o jehož povolení k trvalému pobytu jde. Tuto souvztažnost však Nejvyšší správní soud chápe tak, že zde existuje určitá skutečnost (závažný důvod), která cizinci buď objektivně brání opustit zahraničí (např. povodeň), nebo která pro něj představuje svou povahou velmi silnou vnitřní motivaci setrvat v zahraničí nepřetržitě i po dobu překračující 12 měsíců. Že jde ve druhém zmíněném případě o velmi silnou motivaci, musí být objektivně pochopitelné. Žalovaný a městský soud však tuto souvztažnost vnímají příliš úzce, pokud připouštějí, že závažným důvodem může být jen vážná nemoc samotného cizince, nikoli však již jeho dítěte.

Ust. § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců mezi demonstrativním výčtem závažných důvodů uvádí i závažné onemocnění, aniž by výslovně vymezoval, že musí jít o závažné onemocnění samotného cizince, o jehož povolení k trvalému pobytu se jedná. V úvahu totiž přichází i situace, kdy se daný cizinec bude muset postarat o někoho jiného vážně nemocného, přičemž bude obecně zjevné, že starost o tohoto nemocného cizinec musí pociťovat jako svou silnou povinnost. Učebnicovým příkladem je právě starost matky o své vážně nemocné nezletilé dítě. Ve zmíněném případě je nutno přihlížet i k čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle něhož je péče o děti a jejich výchova právem rodičů, a dále k tomu, že péče o dítě je součástí rodičovské zodpovědnosti [srov. § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění účinném v rozhodné době]. Dále Nejvyšší správní soud obecně poznamenává, že jde-li o nemoc dítěte, která se projevuje nejprve akutní a vážnou fází, na kterou pak již navazuje postupné zlepšení a ústup akutních a nejvážnějších problémů, je pochopitelné, že rodič své dítě neopustí ihned po odeznění akutní fáze onemocnění. Pochopitelné je, že naopak se svým dítětem setrvá i přiměřenou dobu poté, co ustanou akutní problémy, a kdy je třeba s ním absolvovat navazující lékařské prohlídky. Hodnocení této otázky (zejména délky doby po odeznění akutní fáze onemocnění syna) v konkrétních podmínkách nynějšího případu bude předmětem dalšího řízení, do něhož se věc vrací.

Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že ve vztahu k § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců za relevantní považuje tvrzení stěžovatelky, že ve Vietnamu setrvala, aby mohla pečovat o svého tehdy patnáctiletého syna v době jeho vážné nemoci. V daném ohledu se tak nemohl ztotožnit s názorem městského soudu.

Žalovaný rovněž ve svém rozhodnutí vycházel z toho, že tvrzení stěžovatelky o nemoci jejího syna a nutnosti o něj pečovat nejsou ve vztahu k vykládanému ustanovení podstatná, i jeho rozhodnutí je tak v dané části vystavěno na nesprávném výkladu právní normy. Vedle toho žalovaný v rozhodnutí o rozkladu konstatoval, že nemoc syna stěžovatelky nebyla z její strany nijak potvrzena. To navazuje na prvostupňové správní rozhodnutí, kde bylo uvedeno, že „*cizinka ani její zmocněný zástupce nedoložili žádný dokument potvrzující nemoc jejího syna.*“ Nejvyšší správní soud však shledal, že správní rozhodnutí jsou nejednotná v tom, jak nahlíží na čestné prohlášení stěžovatelky a jejího zástupce, která pojednávala o nemoci stěžovatelčina syna.

V prvostupňovém správním rozhodnutí bylo uvedeno, že na základě zjištěných skutečností a informací, které stěžovatelka a její zástupce doložili, má správní orgán za prokázané, že cizinka ode dne 1. 12. 2008 do 9. 3. 2010 po celou dobu v České republice nebyla a pobývala ve Vietnamu, což prokazují i razítka v jejím cestovním pase. Nejvyšší správní soud konstatuje, že předmětného pobytu stěžovatelky mimo Českou republiku se ve spise týkají jen razítka v jejím cestovním pase, její čestné prohlášení a čestné prohlášení jejího

zástupce. Informace, které dle správního orgánu stěžovatelka a její zástupce doložili, tak musely pocházet z jejich čestných prohlášení (razítka v cestovním dokladu dle obsahu správního rozhodnutí figurují vedle informací doložených stěžovatelkou a jejím zástupcem). Na jednu stranu tak dle prvostupňového správního rozhodnutí byla délka pobytu stěžovatelky ve Vietnamu doložena též čestnými prohlášeními, na druhou stranu však dle správního orgánu nejsou čestná prohlášení schopna doložit to, že důvodem prodloužení jejího pobytu ve Vietnamu nad 12 měsíců byla nemoc syna.

Prvostupňové správní rozhodnutí, které bylo založeno na úvaze, že nemoc syna nebyla prokázána, tak dle názoru zdejšího soudu trpí nejednotností v tom, jak bylo na čestná prohlášení nahlíženo. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že pochybení spatřuje v nejednotném náhledu správního orgánu na čestné prohlášení. Stav předcházejících řízení mu však neumožňuje, aby se v tomto rozsudku jakkoli vyjádřil k tomu, zda v nynější věci by bylo či nebylo možno předmětné skutečnosti prokázat pomocí čestných prohlášení stěžovatelky či jejího zástupce (obsahem čestného prohlášení tehdejšího zástupce byly jen informace, které mu stěžovatelka řekla, aniž by měl být zástupce předmětného děje účasten). To bude předmětem dalšího řízení, kam se věc vrací, zdejší soud do tohoto posouzení v danou chvíli nemůže zasáhnout svým právním názorem. Bude tak na vlastním uvážení rozhodujícího orgánu, zda a případně v jaké míře shledá pro správní řízení relevantní závěry, které Nejvyšší správní soud vyjádřil v bodech [47] až [49] rozsudku ze dne 21. 8. 2014, č. j. 9 Afs 139/2013 – 30 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoudc.cz). Stejně bude na zvážení tohoto orgánu, zda může mít relevanci důvodová zpráva k úpravě v § 53 odst. 5 správního řádu.

Rozhodnutí o rozkladu bylo především založeno na nesprávném výkladu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, dle něhož tvrzení o nemoci syna cizinky, o jejíž trvalý pobyt se jednalo, nemohlo mít relevanci k pojmu „závažné důvody“ použitému v tomto ustanovení. Poznámka o nedoložení nemoci syna byla pouze okrajová a neodstranila nejasnosti prvostupňového správního rozhodnutí, na které bylo poukázáno shora. Dále pak jsou obě správní rozhodnutí zatížena vadou, která se vztahuje k jejich závěru, že nemoc stěžovatelčina syna nebyla prokázána. Přezkum správních rozhodnutí bude možný až po jejím odstranění.

V rozsudku ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*ustanovení § 82 odst. 4 [správního řádu, pozn. devátého senátu] prakticky nelze automaticky použít v řízeních vedených z moci úřední, v nichž má být účastníkovi řízení uložena nějaká povinnost. To se podává zejména z ustanovení § 50 odst. 3 věta druhá, podle níž v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena; toto ustanovení je tak ve vztahu k § 82 odst. 4 lex specialis. Má-li správní orgán povinnost zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena i bez návrhu (z logiky věci bez návrhu toho, komu má být povinnost uložena), nemůže se správní orgán ohledně návrhů takové osoby na provedení dalších důkazů současně dovolávat ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu.*“

Dle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců: „*Ministerstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavců 1 a 2 stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí cizinci výjezdní příkaz; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.*“ Uložení povinnosti Nejvyšší správní soud pak spatřuje v tom, že v rozhodnutí se cizinci stanovuje lhůta, v níž je cizinec povinen vycestovat z území. Z tohoto důvodu lze s odkazem

na výše citovanou část rozsudku sp. zn. 5 As 7/2011 konstatovat, že stěžovatelka mohla i v řízení o rozkladu předkládat důkazní návrhy ke svým tvrzením. V řízení o rozkladu však žádný důkazní návrh nepředložila. Tato skutečnost však nic nemění na důvodech vyjádřených výše, pro které je třeba zrušit napadený rozsudek městského soudu i jemu předcházející správní rozhodnutí.

Za vhodné zdejší soud dále považuje upozornit, že městskému soudu stěžovatelka předložila zdravotní knížku pana V. V. D. s tvrzením, že jde o zdravotní knížku jejího syna, která má prokázat jeho nemoc. Současně předložila tlumočnický překlad této knížky. Městský soud v řízení provedl důkaz touto zdravotní knížkou. Dle § 78 odst. 6 s. ř. s. ji proto správní orgán v dalším řízení zahrne mezi podklady svého rozhodnutí. Současně ji vyhodnotí, a to v mezích závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu.

Pozornosti Nejvyššího správního soudu neuniklo, že stěžovatelka jako důvod toho, že ve Vietnamu setrvala více než 12 měsíců, uvedla mimo nemoci syna též obtíže s obstaráním letenek v době lunárního nového roku. Toto blíže neupřesněné tvrzení se objevilo v písemnosti tehdejšího zástupce stěžovatelky nazvané „podrobnosti k doplnění čestného prohlášení ze 4. 5. 2010“, aniž by k němu byly navrženy důkazy. Ačkoli k otázce, zda je možno v dané věci prokazovat čestným prohlášením, se bude správní orgán ještě vyjadřovat, je v zájmu stěžovatelky označit *veškeré* důkazy, které jsou schopné doložit její tvrzení (dle § 52 správního řádu jsou účastníci řízení povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení, o čemž byla na počátku řízení stěžovatelka poučena).“

Městský soud v Praze tedy musel respektovat skutečnost, že žalobkyně, coby nezletilé dítě, s ohledem na povahu věci sdílí osud své matky, paní Van Thi Hue, nelze se tudíž odchýlit od výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu a právní závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku ze dne 12.3.2015 č.j. 9 Azs 306/2014-50, je nutné v úplnosti vztáhnout i na žalobkyni.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud při zrušení napadeného rozhodnutí současně vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je správní orgán podle § 78 odst. 5 s.ř.s. v dalším řízení vázán.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady řízení představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a náklady právního zastoupení žalobkyně advokátem ve výši 8.200,- Kč, což tvoří 2 úkony právní služby po 2.100,- Kč dle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., 1 úkon právní služby po 3.100,- Kč dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a 3 režijní paušály po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Náklady řízení tedy činí celkem 10.200,- Kč, jak je ve výroku rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **I z e** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 9. června 2015

JUDr. Slavomír Novák v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Horáčková